

Polar Kraft AS

POLAR KRAFT AS

Dokumentet blir kun sendt pr. e-post

Deres ref.

Vår ref.

Dato:

Sak nr: 23/2019-2

22.06.2023

Saksbehandler: Mari Bakke Akslen

Dir.tlf: 990 84 659

Varsel om forbuds- og påbudsvedtak med tvangsmulkt - villedende markedsføring og manglende prislister

1 INNLEDNING

Forbrukertilsynet har kontrollert enkelte forhold på Polar Kraft AS (**Polar Kraft**), org.nr. 980 317 471, sin hjemmeside. Vi har funnet flere lovbrudd. Lovbruddene gjelder markedsføring av forvaltede strømvakter, samt manglende prislister på selskapets hjemmesider.

Vi varsler derfor med dette at vi vil fatte forbuds- og påbudsvedtak mot Polar Kraft. For både forbuds- og påbudsvedtakene varsles en tvangsmulkt på kr 250 000 for hver kalenderuke forbudet eller påbudet brytes.

Samtidig som varselet om vedtak, har vi sendt Polar Kraft et brev hvor vi redegjør for øvrige forhold vi mener er ulovlige. Der ber vi Polar Kraft innrette sin praksis etter lovens krav uten at vi varsler vedtak for disse lovbruddene. Bakgrunnen for at vi varsler vedtak om visse lovbrudd, mens vi foreløpig kun ber om innrettelse for andre lovbrudd, er en totalvurdering av den ulovlige praksisen.

Forbrukertilsynet presiserer at vi kun har vurdert lovligheten av forholdene som vi har tatt opp i dette varselet om vedtak og i brev til Polar Kraft av samme dato. Det kan være andre forhold som strider mot lovens krav selv om vi ikke nå har tatt opp dette med selskapet. Vi understreker at det er selskapets ansvar at all markedsføring og annen praksis er i tråd med

gjeldende regelverk. De forhold vi tar opp nå, må derfor ikke forstås som en godkjenning av eventuelt ulovlige forhold som ikke er påpekt av Forbrukertilsynet i denne omgang.

2 INNHOLDET I VEDTAKET SOM VARSLES

Vedtaket vi varsler med hjemmel i markedsføringsloven §§ 40 og 41, jf. § 39 første ledd, har foreløpig slik utforming:

1. Polar Kraft AS forbys å markedsføre strømavtaler til forbrukere uten at alle vesentlige opplysninger om størrelsen på alle priselementer eller hvordan prisen beregnes, og om risiko knyttet til pris, fremgår av markedsføringen, jf. markedsføringsloven § 6, jf. § 8 og prisopplysningsforskriften § 20. Forbudet gjelder kun markedsføring på selskapets hjemmeside, og kun i de tilfellene markedsføringen på selskapets hjemmeside utgjør en oppfordring til kjøp etter markedsføringsloven § 8 fjerde ledd.
2. Polar Kraft AS skal betale 250 000 – tohundreogfemtitusen – kroner i tvangsmulkt for hver påbegynt kalenderuke selskapet overtrer eller medvirker til overtredelse av forbudet i punkt 1. Tvangsmulkten gjelder for hver strømavtale som markedsføres i strid med punkt 1.
3. Polar Kraft AS påbys å ha en lett tilgjengelig prisliste på sin hjemmeside, jf. prisopplysningsforskriften § 21 første ledd. Prislisten skal tilfredsstillende kravene til innhold og presentasjon i prisopplysningsforskriften § 21 første, andre og tredje ledd.
4. Polar Kraft AS skal betale 250 000 – tohundreogfemtitusen – kroner i tvangsmulkt for hver påbegynt kalenderuke selskapet overtrer eller medvirker til overtredelse av påbudet i punkt 3.

De varslede forbuds- og påbudsvedtakene har en tvangsmulkt som kan utløses dersom det aktuelle lovbruddet ikke opphører etter at vedtak er fattet, eller dersom det aktuelle lovbruddet skjer igjen. Formålet med tvangsmulkten er å sørge for at Polar Kraft fremover innretter sin praksis etter lovens krav.

Vi presiserer at de varslede vedtakene betyr:

- At dersom Polar Kraft bryter forbudsvedtaket i markedsføringen av én strømavtale én gang i løpet av en kalenderuke, vil dette være et brudd på forbudsvedtaket i punkt 1. Brytes forbudsvedtaket i markedsføringen av to strømavtaler i løpet av en kalenderuke, vil dette være to brudd på forbudet, og kan utløse en mulkt på totalt kr 500 000.

- At tvangsmulkten løper for hver påbegynt kalenderuke. Dette betyr at dersom Polar Kraft for eksempel bryter forbudsvedtaket på en torsdag, og så på en påfølgende tirsdag, vil dette være brudd i to påbegynte kalenderuker, hvilket kan utløse en mulkt på totalt kr 500 000.

3 BAKGRUNN FOR SAKEN – FORBRUKERUTFORDRINGER PÅ STRØMMARKEDET OG KONTROLL GJENNOMFØRT I MARS 2023

Forbrukertilsynet er et offentlig forvaltningsorgan, og fører tilsyn med at næringsdrivende overholder kravene i markedsføringsloven med forskrifter, angrerettloven m.m.

I Barne- og familiedepartementets tildelingsbrev til Forbrukertilsynet for 2023 fremgår det blant annet at Forbrukertilsynet skal prioritere å føre tilsyn med *markedsføring og avtalevilkår* på strømmarkedet. Dette reflekterer de utfordringene mange forbrukere opplever på strømmarkedet.

Det er svært mange strømleverandører som tilbyr strømvtaler til forbrukere. Det er hovedsakelig pris og måten prisen fastsettes på som skiller de ulike strømvtalene. Med de siste års strømpriser, hvor strømregningen gjør et stort innhugg i de fleste forbrukeres økonomi, er det avgjørende at strømleverandørene setter forbrukere i stand til å ta informerte valg av strømvtale. Dette gjelder spesielt når mange forbrukere opplever det som komplisert å forstå strømmarkedet og strømpriser. Det er da viktig at markedsføringen av strømvtaler gir forbruker riktige og fullstendige opplysninger om avtalen.

Markedsføringsloven stiller en rekke krav til markedsføring av og vilkår i strømvtaler, og 01.11.2022 trådte endringer i prisopplysningsforskriften i kraft. Formålet med endringene i forskriften er å styrke forbrukervernet på strømmarkedet. Det er blant annet innført krav til deler av markedsføringen av strømvtaler og krav til prislister på aktørenes hjemmesider. Kravet til prisliste styrker forbrukers mulighet til å sette seg inn i sin eksisterende avtale, slik at forbruker kan sammenligne denne med andre aktuelle strømvtaler. Fordi forbrukerne kan ha løpende avtaler som ikke lenger tilbys, skal strømleverandører ha en fullstendig og oppdatert pris- og vilkårsliste på sin hjemmeside. Det betyr at alle kunder skal finne den avtalen de har i prislisten selv om den aktuelle avtalen ikke lenger tilbys nye kunder.

Forbrukertilsynet gjennomførte i mars 2023 en kontroll av at strømbransjen overholder utvalgte, grunnleggende forbrukervernregler. Strømbransjen består av omtrent 90 ulike aktører som alle tilbyr strømvtaler til privatkunder.¹ Av hensyn til effektiv ressursbruk har Forbrukertilsynet valgt å rette kontrollen mot de 20 største aktørene i strømbransjen basert

¹ 173 kraftselskaper som selger strøm til kunder i privatmarkedet basert på oversikten fra Elhub AS per 01.02.2023. Mange av disse er nettselskaper som har kunder på pliktstrøm, eller aktører som ikke tilbyr avtaler til privatkunder, men som likevel av ulike grunner er registrert med et fåtall privatkunder.

på oversikt mottatt fra Elhub AS over antall forbrukerkunder per 01.02.2023. Disse 20 aktørene har til sammen cirka 85 prosent av det totale antall forbrukerkunder på strømmarkedet. Polar Kraft er en av disse 20 aktørene.

I kontrollen undersøkte vi følgende forhold:

- Om markedsføring av strømvtaler på strømlleverandørenes nettsider oppfyller kravene i markedsføringsloven ved markedsføring som setter forbruker i stand til å foreta kjøp.
- Om aktørene har lovpålagt prisliste tilgjengelig på sine nettsider, og om prislisten fyller lovens krav.
- Om aktørene før avtaleinngåelse opplyser om angrerett i tråd med lovens krav.

4 REGELVERKET SOM ER RELEVANT I SAKEN

4.1 Generelt om forbudet mot urimelig handelspraksis

Markedsføringsloven (mfl.) § 6 første ledd forbyr «*urimelig handelspraksis*». Det følger av loven at en handelspraksis er urimelig dersom den «*strider mot god forretningsskikk*» overfor forbrukere, og er egnet til «*vesentlig å endre forbrukernes økonomiske atferd slik at de treffer beslutninger de ellers ikke ville ha truffet*». Markedsføring er en form for handelspraksis, jf. mfl. § 5 bokstav d.

Det følger av bestemmelsens fjerde ledd at en handelspraksis alltid er urimelig dersom den er villedende etter mfl. §§ 7 eller 8.

4.2 Villedende markedsføring

4.2.1 Krav til all markedsføring

Det følger av mfl. § 7 at en handelspraksis er villedende dersom den inneholder «*uriktige opplysninger og dermed er usannferdig*» eller «*på annen måte er egnet til å villedde forbrukerne*» med hensyn til ett eller flere av momentene som fremgår i bokstav a til h. I tillegg må praksisen være egnet til å påvirke forbrukerne til å treffe en økonomisk beslutning som de ellers ikke ville ha truffet.

Mens markedsføringsloven § 7 sier noe om når en handelspraksis kan være villedende ut fra det som uttrykkelig sies, bestemmer lovens § 8 at en handelspraksis også kan være villedende dersom vesentlige opplysninger er utelatt eller skjult.

Etter mfl. § 8 er en handelspraksis villedende dersom den i sin konkrete sammenheng, eller etter en helhetsvurdering, utelater eller skjuler vesentlige opplysninger som forbrukeren trenger for å ta en informert økonomisk beslutning.

Ved vurderingen av om opplysninger er utelatt, skal det tas i betraktning plass- eller tidsmessige begrensninger ved mediet som brukes til å formidle handelspraksisen, og eventuelle tiltak fra den næringsdrivende for å gjøre opplysningene tilgjengelige for forbrukerne på annen måte, jf. mfl. § 8 første ledd andre punktum.

Videre er handelspraksisen også villedende etter mfl. § 8 dersom opplysningene presenteres på en uklar, uforståelig, tvetydig eller uhensiktsmessig måte.

Praksisen anses likevel bare som villedende etter mfl. § 8 dersom den er egnet til å påvirke forbrukerne til å treffe en økonomisk beslutning de ellers ikke ville ha truffet. Det er ikke et krav at forbrukerne faktisk treffer en økonomisk beslutning på bakgrunn av den villedende markedsføringen.² Det er nok at handelspraksisen er egnet til å påvirke forbrukerne til å treffe en slik beslutning som de ellers ikke ville ha truffet. Bestemmelsen rammer vidt, og en økonomisk beslutning kan være alt fra en beslutning om å inngå en avtale, en beslutning om å avstå fra å inngå en avtale, en beslutning om å sammenlikne en avtale med andre avtaler, eller en beslutning om å avstå fra å gjøre dette.

Vurderingen av om markedsføringen er egnet til å påvirke forbrukerne til å treffe en økonomisk beslutning som de ellers ikke ville ha truffet, tar utgangspunkt i en vanlig forbruker, en «gjennomsnittsforbruker». Etter praksis fra Markedsrådet forutsettes gjennomsnittsforbrukeren «*etter festnet praksis å være alminnelig opplyst, rimelig oppmerksom og velunderrettet*», jf. MR-2019-327, punkt 4. Markedsrådet, som viser til praksis fra EU-domstolen (sak C-210/96, avsnitt 31), legger videre til grunn at en gjennomsnittsforbruker er en «*kritisk person, som opptrer bevisst og oppmerksomt på markedet, og som etter undersøkelser av varenes kvalitet og pris treffer effektive valg. Det må stilles visse krav til en gjennomsnittsforbrukers evne til kritisk vurdering av markedsføringsbudskap (...)*», jf. MR-2019-327 punkt 4.

4.2.2 Opplysninger som alltid er vesentlige ved «oppfordring til kjøp»

Mens kravene omtalt over gjelder alle former for markedsføring, stiller mfl. § 8 særlige krav til markedsføring som utgjør «oppfordring til kjøp». Med oppfordring til kjøp menes kommersiell kommunikasjon som inneholder informasjon om ytelsens egenskaper og pris og dermed setter forbruker i stand til å foreta et kjøp, jf. mfl. § 8 fjerde ledd. Lovens forarbeider

² Bestemmelsene i markedsføringsloven bygger i stor grad på direktiv om urimelig handelspraksis (2005/29/EC). Begrepet «*økonomisk beslutning*» er brukt i markedsføringsloven i stedet for direktivets begrep «*transaksjonsbeslutning*», men begrepene har samme betydning. Direktivet definerer «*transaksjonsbeslutning*» i art. 2 bokstav k slik: «*enhver beslutning som forbrukeren treffer om hvorvidt, hvordan eller på hvilke vilkår vedkommende kjøper, betaler helt eller delvis, beholder eller avhender et produkt eller utøver en avtalefestet rett knyttet til produktet, enten forbrukeren beslutter å foreta en slik handling eller avstår fra det*».

forutsetter at enhver markedsføring i form av kommersiell kommunikasjon der det er angitt en pris på en nærmere identifisert ytelse, i utgangspunktet anses som en kjøpsoppfordring.³

Hva som i praksis utgjør en kjøpsoppfordring må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Eksempler på kjøpsoppfordringer for strømvavtaler er en nettside som angir en avtale og viser et priselement for den aktuelle avtalen. Det er ikke nødvendig at forbruker i den aktuelle kommunikasjonen (markedsføringen) faktisk gis en mulighet til å inngå en avtale.⁴

Ved oppfordring til kjøp anses en del angitte opplysninger som vesentlige, jf. mfl. § 8 tredje ledd. Blant annet regnes følgende opplysninger som vesentlige:

- Opplysninger om ytelsens hovedegenskaper, i relevant omfang for mediet og ytelsen, og
- opplysninger om prisen inklusive avgifter, eller, hvis ytelsens art gjør at prisen ikke med rimelighet kan utregnes på forhånd, hvordan prisen beregnes.

I tillegg fastsetter prisopplysningsforskriften (prisf.) § 20 hvilke opplysninger som anses vesentlige ved markedsføring av strømvavtaler, jf. mfl. § 8. Disse tilleggskravene ved markedsføring av strømvavtaler er fastsatt med hjemmel i mfl. § 10 tredje ledd.

Opplysningene som angis i prisf. § 20 skal inntas i markedsføringen av strømvavtaler når markedsføringen regnes som en kjøpsoppfordring. Formålet med disse uttrykkelige kravene ved markedsføring av strømvavtaler er å sikre at forbrukere får tilstrekkelig med opplysninger til å kunne sette seg inn i og forstå hva slags avtale det er snakk om, slik at forbrukere kan ta informerte valg.

Følgende opplysninger regnes etter prisf. § 20 som vesentlige ved markedsføring av strømvavtaler som utgjør oppfordring til kjøp:

- Om avtaletypen er spotpris, fastpris, standard variabel eller annen.
- Alle obligatoriske priselementer og størrelsen på disse. Dersom størrelsen på priselementene som strømleverandøren fastsetter ikke med rimelighet kan utregnes på forhånd, skal det fremgå hvordan prisen beregnes.
- Avtalens og priselementenes varighet, herunder eventuelle garantiers varighet, dersom denne er begrenset.
- Eventuell bindingstid og eventuelt bruddgebyr.
- Perioden det må forskuddsbetales for, dersom avtalen krever forskuddsbetaling.
- Eventuelle vilkår for å kvalifisere for avtalen.

³ Ot.prp.nr.55 (2007-2008) punkt 7.4.2.1.

⁴ C-122/10 Sverige/Ving, avsnitt 27-33.

- At eventuelle tilleggstjenester som tilbys ikke er obligatoriske.
- At avtalen kan sammenlignes med andre avtaler på Forbrukerrådets strømprisportal. Ved oppfordring til kjøp fremsatt digitalt, skal hyperlenke til Forbrukerrådets strømprisportal inntas.

Dersom markedsføring utgjør en «*oppfordring til kjøp*», og opplysningene etter mfl. § 8 tredje ledd eller prisf. § 20 annet ledd ikke er inntatt, er skjult eller er presentert på en uklar, uforståelig, tvetydig eller uhensiktsmessig måte, vil markedsføringen i utgangspunktet være villedende og forbudt. Dette gjelder likevel bare dersom denne mangelen ved markedsføringen er egnet til å påvirke forbrukerne til å treffe en økonomisk beslutning de ellers ikke ville ha truffet.

4.2.3 *Særlig om opplysning om hvordan prisen beregnes og risiko knyttet til pris som hovedegenskaper ved strømvavtaler*

Til forskjell fra en mengde andre varer og tjenester, er strøm i en særstilling. Det er ingen kvalitative eller kvantitative forskjeller på strømmen som de ulike strømleverandørene tilbyr sine forbrukerkunder. En av de få og viktigste forskjellene på de ulike strømvavtalene er derfor strømprisen. Ulike avtaletyper har ulike prismekanismer, og innebærer forskjellig forutberegnelighet eller risiko knyttet til strømprisen. Det er derfor essensielt for forbruker at dersom størrelsen på et priselement ikke kan angis, så skal det fremgå hvordan prisen beregnes, i tråd med kravet til vesentlige opplysninger i mfl. § 8 og slik uttrykkelig presisert i prisf. § 20 bokstav b.

Alle avtaletyper for strøm innebærer en viss risiko knyttet til pris. Ved en fastprisavtale vil det være risiko for om avtalen på sikt vil lønne seg sett i forhold til spotprisen (markedsprisen) på strøm, selv om prisen som sådan gir forutberegnelighet. Når markedsføringen av en fastprisavtale klart oppgir at strømprisen er fast, og oppgir prisen, får forbruker tilstrekkelig med opplysninger til å kunne vurdere strømprisen. Ved en spotprisavtale vil prisen være uten risiko sett i forhold til markedsprisen for strøm, og markedsprisene publiseres dagen før strømmen brukes. Når markedsføringen av en spotprisavtale klart oppgir at strømprisen følger spotprisen, får forbruker tilstrekkelige opplysninger til selv å kunne sette seg inn i og forstå hvordan strømprisen fastsettes, og at strømprisen vil variere. Forbruker kan da også finne den til enhver tid gjeldende spotprisen, og i en viss grad tilpasse forbruket sitt til gjeldende strømpris.

Ved avtaletyper som ikke direkte forholder seg til fastpris eller spotpris, vil det etter Forbrukertilsynets syn måtte stilles strengere krav til hvilke opplysninger som fremgår i markedsføringen. Dette gjelder både opplysninger om avtaletypen, angivelsen av priselementene og hvordan disse beregnes, og eventuell risiko forbundet med prisen. Om det ikke stilles strenge krav her, vil forbruker risikere å ikke forstå hva som er strømprisen

eller hvordan denne er beregnet, for på denne måten å kunne forstå om og hvordan strømprisen eventuelt kan forandre seg over tid. Disse hensynene ligger bak de uttrykkelige kravene til markedsføring av strøm som fremgår av prisf. § 20.

4.3 Krav til prisliste

I prisf. § 21 er det fastsatt krav om at strømleverandører som selger elektrisk kraft til forbrukere skal ha en prisliste.⁵ Kravene til prisliste er fastsatt med hjemmel i mfl. § 10 andre og tredje ledd.

Formålet bak kravene til prisliste er å gjøre det enklere å navigere i tilbudet av strømavtaler, slik at forbrukeren kan treffe godt informerte valg.⁶ Kravene til prisliste sikrer at forbruker enkelt skal kunne finne priser og vilkår for samtlige avtaler fra den aktuelle strømleverandøren, for å kunne sammenligne disse eller bare for å orientere seg om sin nåværende avtale selv om den ikke er åpen for nytegning.

Prislisten skal inneholde en samlet oversikt over priser og vilkår for alle leverandørens ulike avtaler, herunder avtaler som ikke lenger tilbys, men som leverandøren har aktive kundeforhold på, jf. prisf. § 21 annet ledd. I prislisten skal hver avtale per prisområde angis med navn på avtalen, avtaletypen, pris og lenke til avtalevilkår. Dersom strømleverandøren opererer med ulike priselementer på de samme kraftavtalene, skal det opplyses om laveste og høyeste pris i form av et prisintervall fra–til, jf. prisf. § 21 tredje ledd. Prislisten skal også inneholde informasjon om at forbrukeren kan sammenlikne avtalen med andre avtaler på Forbrukerrådets strømprisportal.

En naturlig forståelse av begrepet prisliste, er en liste med en samlet fremstilling der opplysningene kategoriseres og systematiseres i en skjematisk fremstilling. Også formålet bak kravet til prisliste tilsier at listen må være fremstilt nettopp som en liste med kategorisering av informasjonen som skal fremgå.

Alle opplysningene som nevnt i bestemmelsen skal presenteres på en «klar og tydelig måte», jf. forskriften § 21 første ledd andre punktum.

⁵ Det samme følger i stor grad av prisopplysningsforskriften § 11 jf. § 10, men § 21 tydeliggjør det nærmere innholdet til prisopplysningene ved salg av elektrisk kraft til forbrukere.

⁶ Jf. høringsnotat av 08.04.2022 fra Barne- og familiedepartementet og Olje- og energidepartementet om forslag til endringer i prisopplysningsforskriften og forskrift om kraftomsetning og nettjenester, tilgjengelig [her](#).

5 DE FAKTISKE FORHOLDENE I SAKEN

5.1 Kort om Polar Kraft

Polar Kraft selger strømavtaler til både privatkunder og bedriftskunder. I henhold til oversikten Forbrukertilsynet har mottatt fra Elhub AS, hadde Polar Kraft [REDACTED] forbrukerkunder per 01.02.2023.

Selskapets siste avlagte årsregnskap er for 2021. Årsregnskapet viste driftsinntekter på kr 857 660 903 og et driftsresultat på kr 33 369 075.

Vedlegg 1 Årsregnskap for regnskapsåret 2021

5.2 Undersøkelsen av selskapets hjemmeside

Forbrukertilsynet undersøkte nettsiden til Polar Kraft (www.polarkraft.no) på enkelte dager i perioden fra 17.02.2023 til 08.03.2023.

På forsiden er det en oversikt over fire ulike strømavtaler. Ved å trykke på avtalene blir en tatt til en opplysningsside for den enkelte avtale.

Vedlegg 2 Skjerm bilde som viser forsiden til PolarKraft.no, 07.03.2023

Under de fire avtalene er det mulighet til å trykke på knappen «*Se flere produkter*». Man kommer da til en oversiktsside som viser alle Polar Krafts strømavtaler: «*Fastpris*», «*Spotpris*», «*Idrettsstrøm*», «*Fordelsavtaler*», «*Luftambulansestrøm*» og «*Kombinasjonsavtale*». Det gis også utvalgte opplysninger om den enkelte avtalen.

Vedlegg 3 Skjerm bilde som viser oversikts bilde over strømavtaler til private, 07.03.2023

Ved å trykke på den enkelte avtale blir en tatt til en opplysningsside for avtalen, se eksempler i vedlegg 6-13 nedenfor. Oppbygningen av opplysningssidene er i vesentlig grad lik for alle avtalene. Kun enkelte av opplysningssidene inneholder lenke til avtalevilkår.

På høyre side på opplysningssiden er det en liten tabell med opplysninger om pris, fastbeløp og avhuking av strømsone. Under tabellen er det en knapp («*Bestill nå*») som fører til et bestillingsskjema.

Bestillingsskjemaet er forskjellig for de ulike avtalene.

5.3 Oversikt over avtaler som ikke er i salg

Under alle avtalene som presenteres på oversiktssiden over strømvavtaler, er det en knapp: «Klikk her for produkter som ikke lenger selges». Ved å trykke på denne blir en tatt med til en side med en liste som heter «Strømvavtaler – ikke i salg». Listen er inndelt etter «Fastpris», «Spotpris», «Spot Andre», og «Variabel». Hver avtale blir presentert med navn, opplysninger om fastbeløp og pris. For spotprisavtalen er prisen angitt som «spot + påslag». For «Spot Andre» er det også et punkt om «risikotillegg». For «Fastpris» er prisen angitt som et intervall, og det gis opplysninger om hvilke soner avtalen tilbys i. Listen inneholder ingen lenker til vilkår for avtalene.

Vedlegg 4 Skjerm bilde som viser liste over strømvavtaler som ikke er til salgs, 09.05.23

5.4 Generelle avtalevilkår

I avtalevilkårene til Polar Kraft er det vist til Standard Kraftleveringsavtale, i tillegg til særvilkår og egne produktvilkår for de ulike avtalene.

Vedlegg 5 Avtalevilkår

Produktvilkårene er forskjellige for de ulike avtalene. For en rekke av avtalene er produktvilkårene samlet i et vilkårssett, men en god del av avtalene har også egne vilkårssett. Produktvilkårene til avtalene som ikke lenger tilbys fremgår ikke i noen av de tilgjengelige vilkårssettene.

Forbrukertilsynet trekker særlig frem følgende fra de generelle vilkårene:

9) Dersom ny avtale ikke er inngått ved utløp av avtalefestet tidsrom, eller oppsigelse av kraftleveranse ikke er mottatt, fortsetter leveransen med to ukers oppsigelsesfrist til betingelser som følger av Polar Krafts til enhver tid gjeldende produkt Polar Bolig.

[...]

16) Forvaltede produkter er basert på kjøp og salg i engrosmarkedet. Kraftprisen beregnes på grunnlag av oppnådd forvaltningspris, lovpålagte elsertifikater og fortjeneste. Prisen for elsertifikater påvirkes av lovpålagt andel (elsertifikatplikten) og marked for elsertifikater.

5.5 Om enkelte avtaler på Polarkraft.no

5.5.1 Forvaltede strømavtaler

Polar Kraft tilbyr flere avtaler som har klare likhetstrekk, men som av selskapet selv likevel er beskrevet noe ulikt. Dette gjelder disse åtte avtalene: «*Idrettsstrøm*», «*USBL Strøm*», «*Medlemsstrøm*», «*BATE Strømvtale*», «*NOBL Strøm*», «*MEF Strøm*», «*Luftambulansestrøm*» og «*Polar Bolig*».

- Vedlegg 6** Skjermbilde av opplysningsside «*Idrettsstrøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 7** Skjermbilde av opplysningsside «*USBL Strøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 8** Skjermbilde av opplysningsside «*Medlemsstrøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 9** Skjermbilde av opplysningsside «*BATE Strøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 10** Skjermbilde av opplysningsside «*NOBL Strøm*», 09.05.2023
- Vedlegg 11** Skjermbilde av opplysningsside «*MEF Strøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 12** Skjermbilde av opplysningsside «*Luftambulansestrøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 13** Skjermbilde av opplysningsside «*Polar Bolig*», 08.03.2023

Teksten på opplysningssidene er i vesentlig grad lik. Alle disse avtalene har denne informasjonen på opplysningssiden for avtalen:

«Blanding av spotpris og prissikring

Samme strømpris hver time, hver dag hele måneden

Prisen settes etterskuddsvis innen den 10. påfølgende måned

Fastbeløp hver måned

Sikringsgrad er 0 – 70% (ofte mindre på sommer og mer på vinter)

Ingen bindingstid.»

Samme informasjon som dette fremgår på bestillingssiden, under bestillingsskjemaet, for «*USBL Strøm*», «*Medlemsstrøm*», «*BATE Strøm*», «*NOBL Strøm*», «*MEF Strøm*» og «*Luftambulansestrøm*», og alle har tilsvarende utforming.

- Vedlegg 14** Skjermbilde av bestillingsside «*USBL Strøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 15** Skjermbilde av bestillingsside «*Medlemsstrøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 16** Skjermbilde av bestillingsside «*BATE Strøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 17** Skjermbilde av bestillingsside «*NOBL Strøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 18** Skjermbilde av bestillingsside «*MEF Strøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 19** Skjermbilde av bestillingsside «*Luftambulansestrøm*», 08.03.2023

Mens «*Medlemspris*», «*NOBL Strøm*» og «*MEF Strøm*» et sted på opplysningssiden sies å ha «*flytende pris*», er de fem øvrige avtalene («*Idrettsstrøm*», «*USBL Strøm*», «*BATE Strømvavtale*», «*Luftambulansestrøm*» og «*Polar Bolig*») angitt å ha en «*forvaltet pris*».

Opplysningssidene for avtalene «*Idrettsstrøm*» og «*Luftambulansestrøm*» inneholder også opplysning om henholdsvis at «*For hver kWh du forbraker går 1 øre til ditt idrettslag*» og «*For hver kWh du forbraker går 1 øre til Stiftelsen Norsk Luftambulanse*».

De historiske prisene på de åtte ulike avtalene er forskjellige. Dette kommer til uttrykk om en velger å åpne prishistorikken, ved å trykke på knappen «*Se historiske priser her*».

- Vedlegg 20** Skjermbilde av prishistorikk «*Idrettsstrøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 21** Skjermbilde av prishistorikk «*USBL Strøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 22** Skjermbilde av prishistorikk «*Medlemsstrøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 23** Skjermbilde av prishistorikk «*BATE Strøm*», 09.05.2023
- Vedlegg 24** Skjermbilde av prishistorikk «*NOBL Strøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 25** Skjermbilde av prishistorikk «*MEF Strøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 26** Skjermbilde av prishistorikk «*Luftambulansestrøm*», 08.03.2023
- Vedlegg 27** Skjermbilde av prishistorikk «*Polar Bolig*», 08.03.2023

Også vilkårene for disse åtte avtalene har klare likhetstrekk, men det er også enkelte forskjeller.

- Vedlegg 28** Avtalevilkår «*USBL Strøm*»
- Vedlegg 29** Avtalevilkår «*NOBL Strøm*»
- Vedlegg 30** Avtalevilkår «*MEF Strøm*»
- Vedlegg 31** Avtalevilkår «*Medlemsstrøm*»
- Vedlegg 32** Avtalevilkår «*Luftambulansestrøm*»
- Vedlegg 33** Avtalevilkår «*BATE Strøm*»
- Vedlegg 34** Avtalevilkår «*Idrettsstrøm*»
- Vedlegg 35** Avtalevilkår «*Polar Bolig*»

«*Idrettsstrøm*» har egne vilkår der det blant annet fremgår at:

- «2. Kraftprisen fastsettes etterskuddsvis hver måned iht. kraftkjøpskostnader og påslag.
- 3. I tillegg til kraftprisen tilkommer 1 øre idrettsstøtte som går uavkortet til valgt idrettslag.»

«*Polar Bolig*» har også egne vilkår der det blant annet fremgår at:

- «1. Produktet er forvaltet og har ingen binding.
2. Kraftprisen fastsettes etterskuddsvis hver måned basert på oppnådd forvaltningspris. Prisen settes per prisområde. Lovpålagte elsertifikater og fortjeneste er inkludert i prisen (se generelle vilkår pkt.16).»

Avtalene «Medlemsstrøm», «BATE Strøm», «USBL Strøm», «NOBL Strøm», «MEF Strøm» og «Luftambulansestrøm» har alle tilsvarende vilkår, der det blant annet fremgår at:

- «2. Kraftprisen fastsettes etterskuddsvis hver måned iht. kraftkjøpskostnader og påslag.»

6 FORBRUKERTILSYNETS VURDERINGER

6.1 Markedsføringen av «Idrettsstrøm», «Luftambulansestrøm», «BATE Strøm», «Medlemsstrøm», «MEF Strøm», «NOBL Strøm», «USBL Strøm» og «Polar Bolig»

6.1.1 Avtaletypen er lik for disse åtte avtalene

Forbrukertilsynet anser at «Idrettsstrøm», «USBL Strøm», «Medlemsstrøm», «BATE Strømvtale», «NOBL Strøm», «MEF Strøm», «Luftambulansestrøm» og «Polar Bolig» i det vesentlige er samme type avtaler basert på hvordan prisen under avtalene fastsettes. Avtalene fremstår som såkalte forvaltningsavtaler, der Polar Kraft i større eller mindre grad gjør prissikringer på strømbørsen Nasdaq for kundenes fremtidige strømforbruk. Det er kun enkelte, mindre nyanser i vilkårene, fordeler gjennom medlemsorganisasjon og eventuell støtte til oppgitt gruppe.

Avtalene blir derfor vurdert samlet nedenfor.

6.1.2 Opplysningssidene og bestillingssidene utgjør oppfordringer til kjøp

Markedsføringen av de åtte avtalene slik det fremgår i vedlegg 6-13, utgjør kommersiell kommunikasjon. Det samme gjelder bestillingssidene for avtalene, se vedlegg 14-19, som også må anses som markedsføring. Hver enkelt av disse sidene inneholder opplysninger om egenskaper ved avtalen og priselementer, som dermed setter forbrukeren i stand til å ta en beslutning om å inngå den aktuelle avtalen. Hver enkelt av disse sidene er dermed klart å regne som en oppfordring til kjøp, jf. mfl. § 8 fjerde ledd.

Når en markedsføring utgjør en oppfordring til kjøp, er det som nevnt krav til at markedsføringen skal inneholde vesentlige opplysninger som forbrukeren trenger for å ta en informert økonomisk beslutning, jf. mfl. § 8. Kravene til opplysning som følger av prisf. § 20 bokstav a til h gjelder da også, siden disse bestemmelsene angir hvilke opplysninger som alltid er vesentlige ved oppfordring til kjøp ved avtaler om elektrisk kraft.

6.1.3 Opplysninger om hvordan prisen beregnes og risiko knyttet til prisen er vesentlige opplysninger om avtalene

Polar Kraft har i markedsføringen av alle de åtte avtalene som her vurderes, angitt at de er en «*blanding av prissikring og spotpris*» og at det er en «*sikringsgrad på mellom 0 – 70 prosent*».

En avtaletype som angis som en «*blanding av prissikring og spotpris*», er ikke en avtaletype som har et allment kjent innhold på samme måte som f.eks. en timebasert spotprisavtale. Det må da stilles strenge krav til informasjon om hva avtaletypen innebærer. Vi presiserer at vurderingene gjort nedenfor er basert på Forbrukertilsynets kunnskap om strømmarkedet. En gjennomsnittsforbruker vil ikke ha samme forståelse av strømmarkedet som oss, og vil dermed ikke automatisk se utfordringene ved avtalen som vi påpeker.

Forbrukertilsynet er kjent med at flere aktører benytter seg av tilsvarende avtaletype (blanding av prissikring og spotpris, gjennom såkalte forvaltningsavtaler). Flere av disse avtalene synes imidlertid å ha ulike måter å beregne strømprisen på. Enkelte aktører operer eksempelvis med avtaler der forbruker som utgangspunkt forholder seg til den til enhver tid gjeldende spotprisen, men hvor forbruker får et tillegg eller fratrekk på fakturaen basert på strømselskapets finansielle forvaltning av strømmen. Enkelte aktører har et tak på hvor mye forbruker kan risikere å måtte betale sammenholdt med gjennomsnittlig spotpris den aktuelle måneden, mens andre ikke har en slik begrensning. Variasjonene i hvordan prisen fastsettes for disse forvaltede avtalene, medfører at det blir enda vanskeligere for forbrukere å sammenlikne avtalene. Det må da stilles strenge krav til opplysningene som gis, slik at forbruker faktisk har mulighet til å forstå avtalen.

Forbrukertilsynet tolker Polar Krafts beskrivelse av de åtte forvaltede avtalene som at Polar Kraft gjør prissikringer for en viss mengde av strøm (0 – 70 prosent av nødvendig volum), og at prisen i spotprisprismarkedet vil gjelde for den andelen strøm Polar Kraft til enhver tid ikke har prissikret. Det fremgår ikke hva prissikringen på 0-70 prosent er basert på, om det er basert på kundens estimerte forbruk eller basert på totalvolumet for samtlige kunder som har denne avtalen. Under Polar Krafts forvaltningsavtaler varierer ikke strømprisen fra time til time, til forskjell fra rene spotprisavtaler, men er lik en hel kalendermåned, og fastsettes etterskuddsvis. Forbruker vil da få en fast strømpris for hele måneden, som enten kan ligge over eller under den gjennomsnittlige spotprisen for perioden, avhengig av hvor stor andel av strømmen Polar Kraft har prissikret og hvor godt eller dårlig resultat denne prissikringen gir opp mot spotpris. Det er likevel flere forhold i beregningen av pris under Polar Krafts avtaler som ikke fremgår eller lar seg vurdere, blant annet om forvaltningen tar høyde for lovpålagte elsertifikater og fortjeneste for Polar Kraft.

Etter Forbrukertilsynets vurdering kan det neppe legges til grunn at en gjennomsnittsforbruker vil forstå markedsføringen på samme måte som skissert over. Eksempelvis kan begrepet «*prissikring*» lett misforstås, ved at forbruker tror at han eller hun er sikret til sin fordel på en eller annen måte sammenholdt med spotprisen.

I tillegg kan henvisningen til et spotpris-element gi forbruker forventninger om at prisen på en eller annen måte forholder seg direkte til den løpende timespotprisen på markedet. Dette er ikke tilfelle, i og med at strømprisen under avtalen er fast hver time, hver dag hele måneden.

Polar Kraft opplyser at sikringsgraden ligger mellom 0 – 70 prosent. Etter Forbrukertilsynets vurdering er denne opplysningen lite klargjørende. Etter vårt syn vil ikke en gjennomsnittsforbruker gjennom denne opplysningen settes i stand til å forstå prisfastsettingen for avtalen.

Når det gjelder forståelse av risiko ved avtalen, viser Forbrukertilsynet til at strømprisen her ikke vil være kjent før etter at måneden er ferdig (etterskuddsvis den 10. hver måned). Forbruker har altså ikke mulighet til å gjøre seg kjent med strømprisen før strømmen brukes, og avtalen vil ikke gi forbruker noe incentiv til å bruke strøm i timer hvor spotprisen er lav.

Hvor god eller dårlig avtalen er for forbruker vil følgelig være avhengig av i hvor stor grad Polar Kraft kjøper inn strøm og riktig mengde til en pris som er lavere enn den gjennomsnittlige spotprisen i perioden. Det vil si at prisen forbruker skal betale både er avhengig av hvilken pris og mengde Polar Kraft sikrer i forkant, og hvor mye Polar Kraft må supplere med prisen direkte fra spotprismarkedet.

For at forbrukere skal kunne ta et informert valg om å inngå eller avstå fra å inngå avtalene, er det etter Forbrukertilsynets vurdering avgjørende at forbruker får informasjon om risiko ved prisfastsettingen under avtalene.

Under disse avtalene vil prisen og risikoen for forbruker være knyttet til Polar Krafts forvaltning i det finansielle strømmarkedet. I markedsføringen og vilkårene er det ikke angitt noe tak for hvor høy strømprisen kan bli sett i forhold til gjennomsnittlig markedspris i perioden. Forbruker risikerer å få en strømpris som er langt over den gjennomsnittlige markedsprisen, uten at dette beløpet på noen måte er begrenset eller kontrollerbart i ettertid for forbruker.

Det at forbruker ved å inngå disse avtalene overlater strømprisen til å bli fastsatt etterskuddsvis og ensidig av Polar Kraft som strømleverandør, er etter vårt syn helt essensielt for forbruker å kjenne til. Det samme gjelder opplysningen om at forbruker selv bærer hele risikoen for resultatet av Polar Krafts finansielle forvaltning av strømprisen. Uten

disse opplysningene vil ikke forbruker settes i stand til å forstå avtalen. Ingen av disse opplysningene fremgår av markedsføringen.

Forbrukertilsynet anser at disse egenskapene ved prisfastsettingen og risiko utgjør hovedegenskapene ved de åtte strømvitalene som her er vurdert, jf. mfl. § 8 tredje ledd bokstav a. Opplysningene skal da gis i markedsføringen.

6.1.4 Bruk av prishistorikk som avhjelpende tiltak for manglende opplysninger om hvordan prisen beregnes og om risiko?

I markedsføringen av den enkelte, forvaltede avtale, kan forbruker klikke seg videre for å få opp en prishistorikk for den aktuelle avtalen. Spørsmålet er om dette er avhjelpende for at de vesentlige opplysningene om prisfastsetting og risiko ved prisen er utelatt fra markedsføringen.

Når det gjelder krav til opplysning om risiko og måten prisen beregnes på, er det etter Forbrukertilsynets vurdering hensiktsmessig at det angis en historisk prishistorikk. Etter vårt syn vil dette likevel ikke være tilstrekkelig til å oppfylle kravet til prisopplysninger og opplysning om risiko. En prishistorikk gir kun en indikasjon på hvordan prisen har vært på et tidligere tidspunkt, og ikke noen beskrivelse av hvordan prisen beregnes eller kan bli over tid. En prishistorikk er derfor ikke i seg selv egnet til å gjøre det mulig for forbruker å forstå prisfastsettingen og risikoen knyttet til pris for forvaltede avtaler.

Når det gjelder den konkrete prishistorikken for avtalene som Polar Kraft benytter, vurderer Forbrukertilsynet også at denne ikke gir forbruker opplysninger som setter forbruker i stand til å ta et informert valg. Når det kun angis historiske priser, uten at det samtidig oppgis gjennomsnittlig spotpris i samme perioder og differanse, vil det for en forbruker være vanskelig å forstå betydningen av de faktiske resultatene.

Prishistorikken er i tillegg kun inntatt gjennom en lenke som forbruker selv må trykke på. Forbruker risikerer da å inngå strømvitalen uten egentlig å ha fått med seg prishistorikken. Når det gjelder plasseringen av prishistorikken på bestillingssidene for avtalene, *USBL Strøm, Medlemsstrøm, BATE Strøm, NOBL Strøm, MEF Strøm og Luftambulansestrøm*, har forbruker enda dårligere mulighet til å finne prishistorikken. Da er det kun mulig å finne den ved å scrolle ned på siden.

Etter Forbrukertilsynets syn er en prishistorikk uansett alene ikke tilstrekkelig avhjelpende for ellers manglende opplysninger om pris og risiko under avtalene.

6.1.5 Lik markedsføring, men ulik pris under de åtte avtalene - illustrerer manglene ved markedsføringen

Innholdet i markedsføringen av de åtte avtalene vi her har vurdert er i det vesentlige lik. Det er da sannsynlig at en gjennomsnittsforbruker tar utgangspunkt i at avtalene og prisen vil være tilsvarende for alle avtalene. Dersom prishistorikken for avtalene sammenlignes, fremgår det imidlertid at den historiske prisen for avtalene er svært forskjellige.

Forbrukertilsynet har utarbeidet et hjelpedokument basert på prishistorikken, som viser prisen for disse avtalene sammenholdt med gjennomsnittlig spotpris for samme måneder.

- Vedlegg 36** Oversikt over markedspris fra NordPool, 03.05.23
- Vedlegg 37** Hjelpedokument – beregning av differansen mellom pris under avtalen Idrettsstrøm sammenholdt med gjennomsnittlig, månedlig spotpris i samme perioder
- Vedlegg 38** Hjelpedokument – beregning av differansen mellom pris under avtalen USBL Strøm sammenholdt med gjennomsnittlig, månedlig spotpris i samme perioder
- Vedlegg 39** Hjelpedokument – beregning av differansen mellom pris under avtalen Medlemsstrøm sammenholdt med gjennomsnittlig, månedlig spotpris i samme perioder
- Vedlegg 40** Hjelpedokument – beregning av differansen mellom pris under avtalen BATE Strøm sammenholdt med gjennomsnittlig, månedlig spotpris i samme perioder
- Vedlegg 41** Hjelpedokument – beregning av differansen mellom pris under avtalen NOBL Strøm sammenholdt med gjennomsnittlig, månedlig spotpris i samme perioder
- Vedlegg 42** Hjelpedokument – beregning av differansen mellom pris under avtalen MEF Strøm sammenholdt med gjennomsnittlig, månedlig spotpris i samme perioder
- Vedlegg 43** Hjelpedokument – beregning av differansen mellom pris under avtalen Luftambulansestrøm sammenholdt med gjennomsnittlig, månedlig spotpris i samme perioder
- Vedlegg 44** Hjelpedokument – beregning av differansen mellom pris under avtalen Polar Bolig sammenholdt med gjennomsnittlig, månedlig spotpris i samme perioder

Som oversikten viser, har prisene under Polar Krafts avtaler oversteget gjennomsnittlig spotpris for alle prisområder i månedene prishistorikk er oppgitt for, uten at forbrukerne får klar informasjon om dette i markedsføringen. I enkelte perioder har differansen vært betydelig, se for eksempel vedlegg 44 for «Polar Bolig», hvor prisen under avtalen har

oversteget spotprisen med opptil 25 øre/kWh. For en forbruker kan differansen utgjøre et betydelig beløp på endelig faktura for måneden, sammenlignet med om forbruker for eksempel hadde en vanlig spotprisavtale.

Dette illustrerer etter Forbrukertilsynets syn hvorfor det må stilles strenge krav til opplysningene som gis om risiko og pris ved avtalene. Det må herunder være mulig for forbruker å forstå at prisen på avtalene kan bli forskjellig. I tillegg mangler det opplysninger om hvorfor det er slike forskjeller. Det at denne informasjonen mangler, gjør det umulig for forbrukere å vurdere avtalene opp mot hverandre med tanke pris og risiko.

6.1.6 Plassmessige begrensninger

Forbrukertilsynet har utelukkende kontrollert markedsføring på Polar Krafts egne hjemmesider. På hjemmesidene foreligger det ikke relevante, plassmessige begrensninger ved mediet. Alle vesentlige opplysninger skal derfor fremgå direkte av markedsføring med oppfordring til kjøp på hjemmesiden, jf. mfl. § 8.⁷

6.1.7 Vesentlige opplysninger er utelatt fra markedsføringen

Etter dette er det Forbrukertilsynets vurdering at markedsføringen av avtalene «*Idrettsstrøm*», «*USBL Strøm*», «*Medlemsstrøm*», «*BATE Strømavtale*», «*NOBL Strøm*», «*MEF Strøm*», «*Luftambulansestrøm*» og «*Polar Bolig*» utelater vesentlige opplysninger som forbruker trenger for å kunne ta en informert økonomisk beslutning. Den aktuelle markedsføringen er inntatt i vedlegg 6-13 og 14-19. De vesentlige opplysningene som her mangler er opplysning om avtalens hovedegenskaper i form av risiko knyttet til pris, jf. mfl. § 8 tredje ledd bokstav a, samt opplysning om hvordan priselementene i avtalen blir beregnet, jf. prisf. § 20 bokstav b. Under enhver omstendighet er disse opplysningene ikke presentert på en hensiktsmessig måte som setter forbruker i stand til å ta en informert økonomisk beslutning.

6.1.8 Påvirkningsvilkåret

Vi er nå inne i en tid med svært varierende og høye strømpriser, der det i store deler av landet er kun et lite eller svært begrenset tilbud av fastprisavtaler. Etter Forbrukertilsynets vurdering er det sannsynlig at enkelte forbrukere ønsker å undersøke mulighetene for en avtale som i markedsføringen gir et løfte om en strømpris som er lik hele måneden, og ikke varierer time for time.

I Polar Krafts markedsføring får ikke forbrukere tilstrekkelige opplysninger om prisen eller risiko ved prisfastsettelsen. Etter Forbrukertilsynets vurdering er det sannsynlig at utelatelsen

⁷ Sak EU-domstolens dom i sak C-611/14 Canal Digital Danmark A/S av 26. oktober 2016, avsnitt 62 og 63.

av disse vesentlige opplysningene er egnet til å påvirke forbrukere til å treffe en økonomisk beslutning de ellers ikke ville ha truffet, ved at de ikke ville inngått avtalene om disse opplysningene var gitt.

6.1.9 Konklusjon

Forbrukertilsynet vurderer dermed at Polar Krafts markedsføring av strømvitalene «*Idrettsstrøm*», «*USBL Strøm*», «*Medlemsstrøm*», «*BATE Strømvital*», «*NOBL Strøm*», «*MEF Strøm*», «*Luftambulansestrøm*» og «*Polar Bolig*» er villedende etter mfl. § 8.

Markedsføringen utgjør da en urimelig handelspraksis i strid med forbudet i mfl. § 6 første ledd jf. fjerde ledd.

6.2 Manglende prisliste

Forbrukertilsynet har ikke funnet noen prisliste på Polar Krafts hjemmesider som gir en samlet oversikt over alle strømvitaler.

Polar Krafts markedsføring av strømvitaler som er åpne for nytegning er etter Forbrukertilsynets syn noe annet enn en prisliste. Dette gjelder selv om forbruker kan trykke seg videre til en liste over *utgåtte* avtaler. Formålet med kravet til prisliste blir ikke ivaretatt med denne praksisen. Det er for eksempel ikke intuitivt for forbruker at oversikten over *utgåtte* avtaler kan finnes ved å se nederst på oversiktssiden over avtaler som selges.

Etter Forbrukertilsynets vurdering har Polar Kraft etter dette ikke en prisliste på sin hjemmeside, og oppfyller dermed ikke kravene i prisf. § 21.

7 FORBRUKERTILSYNETS VEDTAKSKOMPETANSE

Dersom Forbrukertilsynet finner at en handling er i strid med markedsføringsloven, kan vi fatte vedtak, jf. mfl. § 36 andre ledd.

Lovbruddene Polar Kraft har begått gjelder brudd på mfl. § 8, jf. § 6, samt brudd på prisf. § 21, jf. mfl. § 10. For at vi skal kunne fatte vedtak ved brudd på mfl. § 6, jf. § 8, må inngrep tilsies av hensynet til forbrukerne, jf. mfl. § 39 første ledd, jf. § 35 andre ledd. Ved brudd på mfl. § 10 med forskrifter kan vi fatte vedtak dersom inngrep tilsies av hensynet til at forbrukerne skal kunne orientere seg i markedet og enkelt sammenligne priser.

Bestemmelsen i mfl. § 8 gir uttrykk for et av de mest grunnleggende prinsippene i markedsføringsretten, nemlig at vesentlige opplysninger som forbruker trenger for å kunne ta en informert økonomisk beslutning ikke skal utelates fra markedsføringen.

Kravene til prisliste er viktige for at forbrukere skal kunne orientere seg om sin egen strømvtales og eventuelt sammenligne med andre strømvtales, og ble fastsatt nettopp fordi mange forbrukere i dag opplever strømmarkedet som svært uoversiktlig.

Forbrukertilsynets vurdering er derfor at inngrep tilsies av hensynet til at forbrukerne skal kunne orientere seg i markedet og enkelt sammenligne priser, og hensynet til forbrukerne, jf. mfl. § 39 første ledd, jf. § 35 andre ledd.

Forbrukertilsynet har etter dette grunnlag for å fatte vedtak i saken, jf. mfl. § 39.

8 FORBUDS- OG PÅBUDSVEDTAK MED TVANGSMULKT

8.1 Behovet for vedtak – vurdering av forholdsmessighet

Etter mfl. § 40 kan Forbrukertilsynet nedlegge forbud og påbud for å sikre at bestemmelser som nevnt i mfl. § 35 første ledd overholdes. Både brudd på mfl. § 6, jf. § 8, og brudd på prisf. § 21, jf. mfl. § 10, er omfattet av denne vedtakskompetansen.

Etter Forbrukertilsynets vurdering vil utelatelse av vesentlige opplysninger i markedsføring av en strømvtales kunne ha stor påvirkning på forbrukernes kjøpsbeslutninger. I markedsføringen av samtlige av sine forvaltede avtaler utelater Polar Kraft opplysninger som gjør det mulig for forbruker å foreta en informert beslutning om å inngå avtales. Det er dermed snakk om brudd på grunnleggende forbrukervernregler som selskapet må være godt kjent med, og hvor det kan få store økonomiske konsekvenser for forbrukerne dersom selskapet ikke overholder reglene.

Forbrukertilsynet har da også overfor Yve AS, som er Polar Krafts morselskap, tidligere gitt uttrykk for vårt syn på markedsføringen av forvaltede avtaler. Vi forutsetter at Polar Kraft er gjort kjent med denne veiledningen fra Forbrukertilsynet.

Vedlegg 45 Spørsmål om prisopplysningsforskriften, 27.01.23

Vedlegg 46 Veiledning om prisopplysningsforskriften, 06.02.23

De skjerpede kravene i prisopplysningsforskriften til blant annet prisliste og markedsføring av strømvtales ble mye omtalt i media. Vi nøyer oss her med å vise til noen eksempler på dette:

Vedlegg 47 Skjerm bilde av artikkel i Europower 08.04.2022 «*Dette er regjeringens nye og strengere krav til strømvtales*», 31.05.2023

Vedlegg 48 Skjerm bilde av artikkel i Europower 18.10.2022 «*Innen to uker må de fleste strømsalgsselskaper endre nettsidene*», 31.05.2023

Vedlegg 49 Skjerm bilde av artikkel i Europower 02.11.2023 «69 av 82 strømsalgsselskaper bryter loven»

I tillegg publiserte Forbrukertilsynet 20.10.2022 en veileder som redegjorde for hvordan forskriftens krav var å forstå.

Vedlegg 50 Skjerm bilde av artikkel hos Forbrukertilsynet 20.10.2022 «Selger du strøm til forbrukere?», 31.05.2023

Vedlegg 51 Veileder Forbrukertilsynet 09.02.2023 «Veiledning til skjerpet opplysningsplikt for strømleverandører», 31.05.2023

Samtlige strømleverandører, herunder Polar Kraft, bør dermed være godt kjent med de nye kravene til markedsføring og prisliste, og selskapene har i tillegg hatt god tid til å innrette seg etter kravene. Likevel har Forbrukertilsynet i sin kontroll våren 2023 funnet svært mange lovbrudd som gjelder både kravene til markedsføring og kravene til prisliste. Forbrukertilsynet anser det derfor som nødvendig å fatte vedtak i de mest alvorlige tilfellene av lovbrudd, hvor forbrukerhensynene er sterkest. Kraftriket har ingen prisliste, og bruddet som gjelder manglende opplysninger om pris og risiko og markedsføringen må anses alvorlig.

Forbrukertilsynet anser på denne bakgrunn at det er nødvendig med et vedtak som forbyr Kraftriket å markedsføre strømavtaler uten at forbruker gis tilstrekkelige opplysninger om hvordan prisen beregnes og risiko knyttet til pris. I tillegg anser vi det nødvendig med et vedtak som sikrer at Kraftriket etablerer en prisliste og at denne prislisten oppfyller forskriftens krav.

Kontrollen vi har gjennomført omfattet kun selskapets hjemmesider, og kun enkelte deler av markedsføringen der. Forbudsvedtaket er derfor begrenset til å gjelde markedsføring på selskapets hjemmesider, og gjelder kun markedsføring på hjemmesiden som utgjør en oppfordring til kjøp. Vi understreker imidlertid at dersom Forbrukertilsynet senere finner lignende lovbrudd som det forbudsvedtaket gjelder ved annen markedsføring fra Polar Kraft, herunder på en annen plattform, vil Forbrukertilsynet se alvorlig på dette. For ordens skyld minner vi om at vi i tillegg til å kunne fatte vedtak med tvangsmulkt, i visse tilfeller har mulighet til å fatte vedtak om overtredelsesgebyr.

8.2 Tvangsmulktens størrelse

For å sikre at forbuds- og påbudsvedtaket blir overholdt, skal Forbrukertilsynet som hovedregel fastsette en tvangsmulkt som Polar Kraft skal betale dersom selskapet overtrer vedtaket, jf. mfl. § 41 første ledd. Vi kan ikke se at det er forhold i denne saken som tilsier at Forbrukertilsynet ikke skal fastsette en tvangsmulkt ved brudd på vedtakene.

Tvangsmulkt skal i henhold til mfl. § 41 andre ledd første punktum fastsettes enten som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp.

Når det gjelder tvangsmulktens størrelse skal denne fastsettes skjønnsmessig, der det overordnet skal legges vekt på at det ikke skal lønne seg å overtre vedtaket, jf. mfl. § 41 andre ledd andre punktum.

I forskrift av 14.02.2023 om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr er det fastsatt hvilke øvrige momenter det særlig skal legges vekt på ved utmålingen. I forskriften § 4 fremgår det at det ved utmåling av tvangsmulkt skal legges vekt på hvilken type pålegg som ikke er etterkommet, hvor alvorlig unnlattelsen av å etterkomme pålegget er i forhold til de hensyn som pålegget skal ivareta, hvor byrdefullt det vil være for den næringsdrivende å etterkomme pålegget, den næringsdrivendes økonomiske evne og eventuelle fordeler ved ikke å etterkomme pålegget.

Ved fastsettelsen av tvangsmulktens størrelse for *forbudsvedtaket* legger Forbrukertilsynet vekt på at strømmarkedet er svært konkurranseutsatt, og at pris og risiko typisk vil være det mest sentrale for forbrukerne ved valg av strømvartale. Vi anser derfor at markedsføring som ikke angir vesentlige opplysninger om prisen for den aktuelle avtalen og risiko knyttet til prisen, er særlig egnet til å påvirke forbrukernes kjøpsbeslutninger. Dette taler for at tvangsmulkten ikke må settes for lavt.

Forbrukertilsynet legger videre vekt på at det bør være enkelt for Polar Kraft å overholde forbudsvedtaket, slik at selskapet lett kan unngå tvangsmulkt. Forbrukertilsynet kan heller ikke se at det skal være særlig byrdefullt for Polar Kraft å gjennomføre de endringer eller stans i markedsføring som forbudet innebærer. Vi viser i den forbindelse til at Polar Kraft plikter å følge reglene i markedsføringsloven, herunder å ha tilstrekkelige rutiner på plass for å sikre at loven ikke brytes. Vi legger også vekt på at Polar Kraft kan oppnå vesentlige fordeler ved å ikke overholde vedtaket, siden klare opplysninger om pris og risiko kan føre til at langt færre forbrukere ønsker å inngå denne typen strømvartale. Også disse forholdene taler for at tvangsmulkten ikke må settes for lavt.

Når det gjelder Polar Krafts økonomiske evne, hadde Polar Kraft i 2021 en høy omsetning med driftsinntekter på kr 857 660 903, og med et høyt driftsresultat på kr 33 369 075. For at det ikke skal lønne seg for selskapet å overtre vedtaket, anser Forbrukertilsynet at det er nødvendig med en viss størrelse på tvangsmulkten.

Når det gjelder utmåling av tvangsmulkten for brudd på *påbudsvedtaket* om prisliste, anser Forbrukertilsynet at det også her vil være enkelt og lite byrdefullt for Polar Kraft å overholde vedtaket. Også her tilsier selskapets økonomiske evne at tvangsmulkten settes høyt.

Forbrukertilsynet legger videre vekt på at kravet til prislister må anses som et grunnleggende krav av hensyn til forbrukeres orientering i markedet som næringsdrivende må legges til grunn å være godt kjent med, jf. også den generelle bestemmelsen om krav til prislister i prisf. § 11.

Samlet tilsier disse momentene at tvangsmulkten bør settes høyt.

På denne bakgrunn vurderer vi foreløpig at tvangsmulkten for brudd på hvert av forbuds- og påbudsvedtakene bør ligge i størrelsesorden kr 250 000 for hver uke vedtaket ikke overholdes. Mulktens størrelse synes ikke spesielt byrdefull for Polar Kraft. Samtidig anser vi at mulktens størrelse er høy nok til at det ikke vil lønne seg for Polar Kraft å overtre vedtakene.

Dette er imidlertid kun et anslag basert på vår foreløpige vurdering av forholdene i saken. Forbrukertilsynet vil i det endelige vedtaket kunne opp- eller nedjustere størrelsen på tvangsmulkten.

9 FRIST FOR KOMMENTARER TIL VARSELET

I samsvar med forvaltningsloven § 16 har Polar Kraft anledning til å uttale seg før vedtaket fattes.

Dersom Polar Kraft har kommentarer til varselet, ber vi om at dette sendes oss **snarest mulig og senest 11.08.2023**. Ved fastsettelse av fristen har vi tatt hensyn til at det snart vil være ferieavvikling i de fleste virksomheter.

Dersom selskapets økonomiske stilling er en vesentlig annen enn slik det fremgår av selskapets årsregnskap for 2021, oppfordrer vi dere til å sende oss dokumentasjon for dette innen samme frist.

Med hilsen

Bente Øverli e.f.
avdelingsdirektør

Tønje H. Drevland
underdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet signatur